

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. c)

Istorie

Clasa a XII-a

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Preluarea conducerii Ministerului Industriei și Comerțului de către secretarul general al Comitetului Central al partidului, Gheorghe Gheorghiu-Dej, la sfârșitul lunii noiembrie 1946 și sporirea atribuțiilor acestui departament prin noile reglementări din 5 aprilie 1947, au conferit Partidului Comunist posibilitatea coordonării întregii politici economice a guvernului în direcția anticapitalistă. Încă de la sfârșitul anului 1946 guvernul trecuse la aplicarea, din inițiativa P.C.R., a unor măsuri radicale, de dirijare și control a diverselor laturi ale activității social-economice, care ignorau sau încălcau principiile economiei de piață.

Aduunarea Deputaților a adoptat *Legea pentru etatizarea și reorganizarea Băncii Naționale a României*. Cel mai important centru financiar și singurul institut de emisiune [monetară] al țării a devenit o pârgie importantă în activitatea de finanțare a ramurilor economiei naționale, pentru a asigura controlul statului asupra tuturor instituțiilor bancare și de credit, publice sau particulare, asupra creditului și emisiunii de monedă. [...] Controlul și intervenția statului, a Partidului Comunist, au devenit, în a doua jumătate a anului 1947, multilaterale și au cuprins principalele ramuri ale industriei a căror producție era controlată în proporții apreciabile, depășind 50% din aceasta.”

(Istoria Românilor)

B. „Sub directa supraveghere a Securității au loc toate arestările și detențiile din închisori, de pe șantierul Canalului Dunăre-Marea Neagră, din Bărăgan. La ordinul lui Stalin (căruia Gheorghiu-Dej i se supune slugarnic), în iunie 1951, începe, în cele mai inumane condiții, deportarea a 10 288 de familii în Bărăgan sau în Moldova. [...] În închisori și lagăre se trece la un regim de suprimare neînchipuit de dur. [...]

În cultură se aplică același model de la Răsărit, ca și în toate celelalte domenii. Ca urmare, se distrug sau se rescriu valorile tradiționale. Relațiile României cu Occidentul sunt complet întrerupte. Învățământul este reorganizat după modelul sovietic. [...] Până și manualele sunt traduse din limba rusă (limbă care devine obligatorie din clasa a IV-a primară). [...] Istoria națională este rescrisă pe baze marxist-leniniste și pe criteriile prieteniei cu Uniunea Sovietică. O nouă lege a învățământului lasă pe dinafară toate cadrele didactice care nu voiau să colaboreze cu noul regim. [...] Presa de opoziție e interzisă. Ministerul Propagandei este transformat în Ministerul Informațiilor pentru a controla presa, radioul, cinematografia, teatrul. În 1948 erau interzise 8000 de titluri de cărți și reviste.”

(I. Bulei, O istorie a românilor)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică la care se referă sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Securitate. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și spațiul istoric, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că statul intervine în economie prin măsuri de dirijare și control. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două constituții adoptate în România, în perioada regimului politic totalitar. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a democrației din Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Între întemeierea Valahiei și aceea a Moldovei este o mare deosebire; cea dintâi se datorează reunirii diferitelor formațiuni politice dintre Dunăre și Carpați sub un conducător *local*, anume voievodul de la Câmpulung și Argeș: este, prin urmare, un proces *intern*. Cea de-a doua este rezultatul unei *cuceriri* din afară, a unei ocupări a teritoriului dintre Carpați, Nistru și mare de către un conducător venit de peste munți. [...]

Tătarii au făcut numeroase incursiuni în Ardeal și Ungaria; drumul lor obișnuit era prin trecătorile Carpaților moldoveni. [...] Îndată după suirea sa pe tron, Ludovic [...] întreprinse [...] o mare expediție împotriva lor. La ea participară și românii din Maramureș, sub comanda voievodului lor Dragoș, și secuii [...]. Expediția avu succes deplin; tătarii fură goniți din ținuturile de la răsărit de Carpați și se retraseră spre șesurile din nordul Mării Negre. Experiența arătase însă că Ardealul nu putea fi apărat eficace decât de pe versantul *oriental* al Carpaților. De aceea, [Ludovic], regele Ungariei [...] făcu aici – se pare în 1352 sau 1353 – o «marcă» de apărare a regatului [...] [condusă de] *Dragoș, voievodul românilor din Maramureș*. Moldova este întemeiată, dar nu ca stat independent, ci depinzând, în această primă fază, de regele Ungariei. [...]

În 1359 [...] are loc însă venirea lui Bogdan din Maramureș [...], acela care [...] a asigurat *prin luptă* independența [statului moldovean] față de unguri și i-a dat o dinastie [...]. Întemeierea noului stat românesc s-a făcut deci printr-o cucerire. *Cu sabia a ocupat Bogdan ținuturile peste care avea să domnească apoi*. Boierii pe care i-a găsit el aici, proprietarii de moșii de pe văile Siretului, Prutului și ale afluenților acestora, s-au închinat în cea mai mare parte și l-au recunoscut ca stăpân, iar el le-a lăsat moșile mai departe.”

(C. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți spațiul istoric din care provine Bogdan, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați statul medieval românesc din sudul Carpaților și modalitatea întemeierii acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Dragoș. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul lui Bogdan în evenimentele desfășurate în estul Carpaților, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia instituțiile centrale au un rol important în organizarea statului medieval românesc din sudul Carpaților. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituirea și evoluția statului modern român, având în vedere:

- precizarea unei cauze a elaborării proiectelor politice referitoare la statul român modern în secolul al XVIII-lea;
- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern, elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei caracteristici a fiecăruia dintre acestea;
- prezentarea faptului istoric prin care s-a întemeiat statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.